

Aczél György előadása

Szerdán kibővített ülést tartott a MUOSZ választmány. A tanácskozáson Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára tartott előadást a kulturális újságírás időszerű kérdéseiről. Az ülésen részt vettek a központi napilapok főszerkesztői, vezető kulturális újságírók. Jelen volt Lakatos Ernő, az MSZMP KB agitációs és propaganda osztályának vezetője.

MSZBT-ülés

Apró Antalnak az MSZBT elnökének vezetésével szerdán ülést tartott az MSZBT ügyvezető elnöksége.

A tanácskozáson többek között az MSZBT-nek a tömegszervezetekkel és mozgalmakkal történő együttműködését vitatták meg. A testület megállapította, hogy a társaság a magyar és a szovjet nép barátságának elmélyítése érdekében az elmúlt évek során szoros kapcsolatot alakított ki a tömegszervezetekkel és mozgalmakkal. Így például az MSZBT is részt vesz a béke- és barátságágon megrendezésében, eseményeinek lebonyolításában.

A TOT elnökségének megbeszélése

Napirenden: a társulások

A termelőszövetkezetek gazdasági együttműködésének helyzetét vitatta meg szerdai ülésén a TOT elnöksége. Budapesten a tsz-ek házában.

Az elnökség megállapította: a népgazdaságban meglevő összes társulás mintegy 80 százalékát a tsz-ek alapították és működtetik. A gazdasági együttműködés jótékonyan segítette egyebek között az áruforgalom bővítését, hozzájárult a hiánycikkek megszüntetéséhez és a szolgáltatás javításához is. A közös gazdaságok nagyszámú gazdasági kapcsolatot szerveztek; a lazább együttműködést biztosító — jogi személyiséggel nem rendelkező — társaságok száma nőtt leginkább, jelenleg már megközelíti a kilencszázat. Mélyebb gyökereket éltetik a közös vállalatokat — ezek kapcsolatrendszerük összetettebb — ám ezek iránt valamelyest csökkent az érdeklődés. Az adatok szerint számuk 135.

A vitában egyebek között szóltak arról, hogy az együttműködő partnerek jól élnek a jogi szabályozás lehetőségeivel. A különböző együttműködési formák szinte behálózta az országot, nemcsak a megyehatárokon belül tevékenykednek. A térségi integráció viszont — amikor is egy-egy körzetben belül sajátos célok megvalósítására fognak össze a termelők — még nem bontakozott ki kellőképpen, egyebek között a szőlő- és borsatermesztésben lehetnének jobb az eredmények. A társulások is erőteljesen koncentrálnak, mind nagyobb hatáskörre tesznek szert, és ez eredményben segíti a legjobb módszerek elterjesztését. A tapasztalatok azonban arra is figyelmeztetnek, hogy esetenként túlságosan nagyszámú szervezet vesz részt a termelők integrálásában és a munka jellege egyes esetekben bürokratikusá válik. Az elnökség állást foglalt abban, hogy az együttműködésben valóban csak akkor érdemes részt venni, ha az ott felhasznált pénzeszközök nagyobb hasznot hoznak, mint az egyedi felhasználás esetén. Sokat tettek a gazdaságilag erősebb tsz-ek a rosszabbul állóak megsegítéséért, erre szintén a társulási forma adott lehetőséget, gondot okoz ellenben, hogy az anyagilag jobban álló tsz-eknek az ilyen közös munkában lényegesen kisebb — néha alig van — az anyagi érdekeltségük. A közös vállalatok számának megcsappanását az elnökségi vitában rendjénvalónak tartották; ott szüntek meg tudniillik ezek a szervezetek, ahol hiányzott a kellő anyagi érdekeltség és nélkülöztek a reális terveket is. (MTI)

Az elnökség megállapította: a népgazdaságban meglevő összes társulás mintegy 80 százalékát a tsz-ek alapították és működtetik. A gazdasági együttműködés jótékonyan segítette egyebek között az áruforgalom bővítését, hozzájárult a hiánycikkek megszüntetéséhez és a szolgáltatás javításához is. A közös gazdaságok nagyszámú gazdasági kapcsolatot szerveztek; a lazább együttműködést biztosító — jogi személyiséggel nem rendelkező — társaságok száma nőtt leginkább, jelenleg már megközelíti a kilencszázat. Mélyebb gyökereket éltetik a közös vállalatokat — ezek kapcsolatrendszerük összetettebb — ám ezek iránt valamelyest csökkent az érdeklődés. Az adatok szerint számuk 135.

A vitában egyebek között szóltak arról, hogy az együttműködő partnerek jól élnek a jogi szabályozás lehetőségeivel. A különböző együttműködési formák szinte behálózta az országot, nemcsak a megyehatárokon belül tevékenykednek. A térségi integráció viszont — amikor is egy-egy körzetben belül sajátos célok megvalósítására fognak össze a termelők — még nem bontakozott ki kellőképpen, egyebek között a szőlő- és borsatermesztésben lehetnének jobb az eredmények. A társulások is erőteljesen koncentrálnak, mind nagyobb hatáskörre tesznek szert, és ez eredményben segíti a legjobb módszerek elterjesztését. A tapasztalatok azonban arra is figyelmeztetnek, hogy esetenként túlságosan nagyszámú szervezet vesz részt a termelők integrálásában és a munka jellege egyes esetekben bürokratikusá válik. Az elnökség állást foglalt abban, hogy az együttműködésben valóban csak akkor érdemes részt venni, ha az ott felhasznált pénzeszközök nagyobb hasznot hoznak, mint az egyedi felhasználás esetén. Sokat tettek a gazdaságilag erősebb tsz-ek a rosszabbul állóak megsegítéséért, erre szintén a társulási forma adott lehetőséget, gondot okoz ellenben, hogy az anyagilag jobban álló tsz-eknek az ilyen közös munkában lényegesen kisebb — néha alig van — az anyagi érdekeltségük. A közös vállalatok számának megcsappanását az elnökségi vitában rendjénvalónak tartották; ott szüntek meg tudniillik ezek a szervezetek, ahol hiányzott a kellő anyagi érdekeltség és nélkülöztek a reális terveket is. (MTI)

Önállóan és felelősen

2. Ebben az összefüggésben

foglalkozunk a szellemi alkotóműhelyekkel is. Az elmúlt másfél-két évtized fejlődésének egyik megkülönböztetett jelentőségű eredménye az alkotóképes műhelymunka kialakítása, gazdagodása hazánkban. Ennek részeként pozitívan változott a vidéken dolgozó alkotó kollektívák helyzete is. A vidék mindinkább földrajzi kategória lett, és nem minősítő jelző. Tapasztalataink alapján alkotóműhelyeinket a hazai tudományos, művészeti, egészségügyi, kulturális élet nem úgy kezeli, hogy ez nem a „fővárosban”, hanem „vidéken” működik, hanem egyes alkotó kollektíváink tevékenységük szakmai, ideológiai súlya, tekintélye alapján vesznek részt — különböző hatékonysággal, eredményességgel — az országos folyamatokban, törekvésekben. Nehéz volna megmondani, hogy ma Csongrád megyében hány szellemi alkotóműhely tevékenykedik, hiszen alkotóműhelynek nemcsak a tudományos, felsőoktatási, művészeti intézményeket stb. nevezhetjük, hanem alkotóműhely az a termelői kollektíva, középiskola, általános iskola vagy éppen az a művelődési objektum, amely alkotóan alkalmazkodik az új feladatokhoz, nem egyszerűen sablonos végrehajtója az előírásoknak. Az alkotóműhely nem egy kényelmes és biztonságos „ebből baj nem lesz” megközelítéssel foglalkozik a különböző kérdésekkel, hanem felelősséggel, felkészültséggel, az új iránti nyitottsággal közelít a társadalmi-gazdasági fejlődés legkülönbözőbb tendéizez.

Ebben a megközelítésben is feltétlenül több tucatra tehető azoknak a szellemi műhelyeknek a száma, amelyek az elmúlt évtizedekben Csongrád megyében pezsdítették demokratizálták a társadalmi, a gazdasági, a kulturális közéletet. Óriási alkotó energiák mozgósultak és kapcsolódtak az országos folyamatokba. Ennek során egészséges vetélkedés is kialakult művekért, szerzőkért, kutatókért, alkotókért, és ez is helyénvaló. A felelős alkotóműhely-vezetők hosszú sora bizonyította be rátermettségét, alkalmasságát arra, hogy megfelelő felelősséggel és felkészültséggel, jól alkalmazza szocialista törekvéseinket az adott intézmény munkájában és irányításában. Szellemi központok alakultak ki vagy megkezdődött kialakulásuk. Összességében szellemi műhelyeink döntő többsége szép eredményeket produkált. Ugyanakkor fejlődésünk eredménytelenséget, problémáink előtérbe kerülését, a szellemi alkotóműhelyeink munkájában volt és van egyenlenségek, szakmai és ideológiai téren egyaránt.

Hiszen csupán az utóbbi tíz évben Csongrád megyében volt olyan tudományos intézet, ahol összekészültek a sorok, volt művészeti, oktatási intézet, irodalmi alkotóműhely, közművelődési intézmény stb., amelyekben a problémák súlya időlegesen nagyobb odafigyelést igényelt a területi pártszervektől. Ilyenkor ugyanis nem mondhatjuk azt, hogy ennyi és ennyi száz intézményünk van, mert akkor az az egy vagy kettő — ahol felnagyitódva jelentkeznek a problémák — különös felelősséggel foglalkozást követel. E gondok hatása különböző volt. Volt olyan, amelynek következménye a „falakon belül” maradt, máskor egy község vagy város foglalkozott vele. Időnként azonban a hibák hatása túlment a megyehatáron, országos sőt nemzetközi kihatást vont maga után.

Vannak lezárult problémák,

de ma létező gondjaink is. Garanciát sem vállalhatunk, hogy holnapról kezdve egyetlen alkotóműhelyben sem fog olyan nehézség fellépni, amelyre felelősségünk tudatában még jobban oda kell figyelnünk. Természetesen a megelőzés nagy gondot kell fordítanunk. Az okokat vizsgálva azt tapasztaltuk, hogy problémák szinte kivétel nélkül ott jelentkeztek, ahol a jogok lehetősége és a felelősség kötelessége különvált, ahol a döntés joga nem a döntés felelősségével párosult. Előadódott, hogy az értelem helyét indokolatlan mértékben vette át az érzelem egy-egy kérdés eldöntésénél. Van, amikor a műhelyönállóság műhelyönfejléssel cserélődik össze. Az alkotóképes, demokratikus léggör, a kollektív munka és az egy személyi felelős vezető egységének hiánya okozta szinte kizárólag azokat a gondokat és problémákat amelyekkel a műhelyekben találkozni lehetett. Ebben különösen nagy az egy személyi vezető felelőssége. Eddig — sajnos — nem, vagy alig sikerült nagy konfliktust annak irányításával megoldani, aki a probléma kialakulásánál vezető volt. Ugyanakkor a gondban eredmény, hogy szinte minden olyan vezető, aki szakmai-ideológiai szempontból értékes, csak éppen vezetni nem tud — segítségünkkel is — megtalálta helyét szakterületén.

A jövőben is az alkotóképes műhelyönállóság erősítésével kell a tudomány, a kultúra, a gazdaság, az egészségügy és az élet más területén végzett munkát mind hatékonyabbá tenni. A műhelyirányítás alapvető politikai felelősségében nem lehet kétség a pártszervek feladatát illetően, és itt minden szinten vannak tartalékaink. Különösen fontos, hogy a párt alapszervezetei, a pártcsoportok és minden egyes kommunista tartsa kötelességének a párt politikájával melletti cselekvő

kiállást az alkotóképes műhelyönállóság eredményes és hatékony formálásában. Ugyanakkor meg kell szüntetni az államéletben az egyes művészeti alkotóműhelyek irányításának joghézagait. Ez különösen konfliktushelyzetekben kerül elő. Meggondolandó a jövőben a pályázati rendszert tovább bővíteni nem különben szelészíteni a meghatározott időre kinevezett vezetői munkakörök számát. Mindenütt meg kell követelni az alkotóműhelyek „alaptörvényét”, a szervezeti és működési szabályzatot, illetve annak betartását.

A művészeti alkotóműhelyek tevékenységével kapcsolatban megszívlelendó a Központi Bizottság idézett ülésének határozata: „A művészeti életben erősíteni kell a párt eszmei orientáló szerepét, és támogatni kell a társadalmi haladást szolgáló, realista szellemű alkotások létrejöttét, javítani kell a művészet és a társadalom kapcsolatát. Művészetpolitikai elveinkkel összhangban, az alkotóműhelyek önállóságát erősítve lényeges változást kell elérni felelősségük növelésében. Fokozni kell a marxista kritika szerepét.”

A megyei pártbizottság

ezzel kapcsolatban indokoltnak tartotta hangsúlyozni törekvéseink sorában: „Különösen fontos a Szegedi Nemzeti Színház műhelymunkájának további erősítése, közönségkapcsolatának fejlesztése; a Tiszatájnál különösen az ideológiai-politikai tisztaság és bizottság erősítése szükséges; a tömegkommunikációs alkotóműhelyek fordítsanak különös gondot a szakmai, politikai színvonal emelésére, végezzék munkájukat nagy felelősséggel.”

A területi párt-, tanácsi, szakszervezeti, népront- és más szervek elemző, döntést előkészítő és döntést hozó, majd realizáló munkájukban sokoldalúan együttműködnek az alkotó értelmiséggel. Testületek, munkabizottságok és más fórumok sora jelzi, hogy a párt és az értelmiség együttes tevékenységének fő szintjére a munka az alkotás, a szocialista közélet. A jövőben növekvő rangot kell adni a mindennapok szürke folyamataiban jelenlevő, a látványos akciók nélküli értelmiségpolitikai munkának. Külön kell foglalkozni a társadalmi közgondolkodásra különös hatást gyakorló numán értelmiség helyzetével, munkájával — ezen belül is a fiatal korosztállyal.

Még egy problémára kívánunk kitérni, ez pedig a vita, a meggyőzés jelentősége a politikai munkában. Tapasztalataink szerint a közgondolkodásunk a felelősségteljes megbízható információk mellett a feladatok szűkegyesítésénél — ezzel együtt — mint az élet minden területén — itt is biztosan van javítanivalónk. Amit azonban különösen fontosnak tartok — éppen az elmúlt év végi beszámoló taggyűlések, a párt munkamódszerét vizsgáló alapszervezeti taggyűlések tapasztalatai alapján is — hogy a tájékoztatáson túlmenően (nem ahelyett!) — sokkal nagyobb figyelmet kell fordítani a meggyőzésre. Mind szélesebb körben a politika alkotóképes alkalmazása, a pozitív törekvések melletti kiállás minősíti a politikai munka hatékonyságát.

A nagy létszámú összejöveteleknek is

lehet indoklottsága, haszna. Ilyen esetben azonban szűk az alkotó vita lehetősége. Márpedig az alkotó vita nem egy, hanem két- vagy többirányú „oda-vissza beszélést” feltételez. Ezért is jó az a metódus, amely szerint a pártnapokon — szinte kötelezően — a kis kollektívákban folyó eszmecsere írjuk elő, mint szervezeti keretet. Ennek során növekvő szerepet kap a szocialista meggyőzés, a szocialista vitakultúra.

Ezzel kapcsolatban utalunk a szocialista vitakultúra szerepére. A társadalmi igények és a politikai célok szerint gyakorolni kell a „vitaközvetítést”, mert tisztellek” elvet. Mindezt szemlél szembe, ösztönöz, de nem veszekedve, ha kell tévedésünket is beismervé. Az sem baj, ha egyik-másik kérdést nem tudjuk mindjárt megnyugtatóan lezárni, hanem továbbgondoljuk a felvetéseket, visszatérünk azokra. A vitákat az minősíti, hogy mennyiben segítik közös feladataink eredményes megvalósítását. Ezekről a meggyőző segítő vitákról nehéz statisztikát készíteni, de közgondolkodásunk, társadalmi magatartásunk szocialista vonásainak fejlődésében mérhető az élet mindennapjaiban vitáink és a különböző kérdéseket tisztázó törekvéseink eredménye. A demokratikus vitában kialakult döntéseket viszont következetesen végre kell hajtani.

Befejezésül indokoltnak látszik, hogy néhány ideológiai jellegű kérdés kapjon nagyobb helyet a tudományos kutatómunkában. Egyebek között ilyen témákra gondolunk: békemunkánk és az ifjúság békére nevelésének feladatai, szocialista nemzettudatunk történelmi és mai elemei, az értelmiségi hivatás ma és a látható jövőben, az értelmiséggel való folyamata, a szocialista művelődéspolitikai általános és nemzeti tényezői, a párt és az ifjúság kapcsolata, különös tekintettel a pártépítésre.

A területi pártszerveknél folyamatosan indokolt végiggondolni eredményeinket, gondjainkat, törekvéseinket, és az újat vállalni — az ideológiai műhelyekkel, szellemi központokkal együttműködve — alakítani, megvalósítani feladatainkat.

KONCZ JÁNOS

Együttműködés a közlekedésben

Szegeden tanácskozott a Közlekedési és Szállítási

Dolgozók Szakszervezetének elnöksége

Két, a lakosság széles tömegeit érintő témát tűzött napirendre Szegeden tartott ülésén a Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezetének elnöksége. A kétnapos — kedden és tegnap, szerdán zajló — összejövetelt a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának titkárságával közösen rendezték a Volán 10. számú Vállalat központjában.

Az első napirend előadója dr. Kardos János, a helyi Volán és Gazdag László, a Szegedi Közlekedési Vállalat igazgatója volt. Írásban is közzétett jelentésükben a városi közlekedés helyzetével, a két közlekedési vállalat együttműködésével, munkamegosztásának tapasztalataival foglalkoztak. Emellett — szakszervezeti összejöveteleiről lévén szó — a dolgozók munkakörülményeiről, a bérezéssel, munkaidő-beosztással kapcsolatos tapasztalataikról, a közlekedésben foglalkoztatott szakemberek utánpótlásának nehézségeiről is elmondták véleményüket.

Abban mindkét vállalat igazgatója egyetértett, hogy az utazók egyre magasabb igényeinek csak úgy lehet eredményesen megfelelni, ha a Volán és az SZKV ésszerűen egyeztetni lehetőségeit, ha a munkamegosztásban sikerül elérniük, hogy egymást jól kiegészítve közlekedjenek a villamosok, az autó- és a trolibuszok. Megégyeztet véleményük a tekintetben is, hogy a tervszerű korszerűsítéseknek, fejlesztéseknek köszönhetően olyan kedvező vonalvezetésű fő közlekedési úthálózatot sikerült kialakítani Szegeden, mely hosszabb távon is alkalmas a forgalom lebonyolítására. Az objektív adottságokat közmegegyezésre kamatoztatni már a két közlekedési vállalat feladata. A Volán a lehető legcélravezetőbb módszerekkel igyekszik szervezni a forgalmat; létrehozta számos decentrumot (közérthetőbben alközpontot) a forgalom irányítására, a menetrendek elem-

zéséhez számítógépet használnak, eszköztáruk URH-készülékekkel bővült. Az erősen bírált jegyautomaták tavaly felváltották az SZKV-nál bevált jegy-értvényesítő szerkezetekre. (Ezt az intézkedést egyébként hosszabb ideje sürgette már a lakosság, de még kell hagyni, a kevésbé éles problémákra is rugalmasan keresi a megoldást a Volán. Az SZKV-hoz hasonlóan — természetesen a lehetőségekhez mérten — a lakossági fórumokon felvetett hasznos javaslatokat is igyekszik megvalósítani.)

A két vállalat együttműködésére több szép példát sorolhatunk; rendszeresen egyeztetik a menetrendet, az átszállás lehetőségeit, árulják egymás menetjegyeit, bérleteit. Ezen túl a Volán a trolipótló autóbuszok javításában, a járművek műszaki vizsgára való felkészítésében, a munkaerő képzésében segít, átadja tapasztalatait a munkabeosztás szervezésében. Az SZKV a Volán rendelkezésére bocsátja a forgalom biztonságának ellenőrzéséhez szükséges speciális fényképezőgépeit.

A beszámolókat hallgatva az is kitűnt, hogy akad némi ellentét a két közlekedési vállalat között. Alapvető forrása, hogy nyereségérdekelt gazdálkodó egység mindkettő, s, míg a dotáció az

SZKV-nál kedvező hatású, a Volánál kevés a veszteség ellensúlyozására. Sérlemelte még a Volán, hogy kiszorított látszik azokról a területekről, melyeken gazdaságosabb a járművek üzemeltetése. (A legsűrűbben lakott területeken a villamos- és a trolibuszok közlekedés fejlesztése várható — indokoltan —, ez az SZKV malmára hajtja a vizet.)

Az ülésen elnöklő Moldován Gyula, a Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezetének főtájkára zárószavában egyebek között hangsúlyozta: a két vállalatnak továbbra is egyetlen közös cél érdekében kell tevékenykednie; küldni a felesleges átfedéseket a forgalomszervezésben, a rivalizálást minden tekintetben, a fő szempont a lakosság szolgálata legyen. A tanácskozára eljött Zahmenszki József, a Volán Tröszt megbízott vezérigazgatója is, a megyei pártbizottságot dr. Györfly László, osztályvezető-helyettes, a városi pártbizottságot Berta István titkár, a Szakszervezetek megyei Tanácsát Kovács Sándor titkár képviselte.

Az ülés részvevőit Szabó Jánosné, a megyei tanács elnökhelyettese tájékoztatta az újjászervezett megyei autójavitó vállalatok tapasztalatairól.

Vasúti kedvezmények

A MÁV július elsejétől 20 százalékos családi utazási kedvezményt nyújt, amely a Győr—Sopron—Ebenfurti Vasút magyar vonalszakaszán is igénybevehető.

A családi utazási kedvezményt akkor veheti igénybe a szülő, ha legalább két 18 éven aluli önálló keresettel nem rendelkező gyermekkel egyúttal a vonatvonalon, 100 kilométernél távolabba utazik, s menettérri jegvet vált. Ha a gyermekekkel két szülő utazik, mindketten jogosultak a 20 százalékos utazási kedvezményre. Egyébként a szülővel együtt utazó gyermek 4. életévének betöltéséig, ha külön ülőhelyet nem foglal el, továbbra is díjtalanul utazhat. A 4—10 év közötti gyermekek 50 százalékos kedvezményt vehetnek igénybe, s ugyancsak ez a kedvezmény jár azoknak a diákoknak akik naplani tagozaton folytatják tanulmányukat.

Az új vasúti utazási kedvezményvel kapcsolatban részletes tájékoztatást a jegykiadó helyeken adnak.

Egyébként a szülővel együtt utazó gyermek 4. életévének betöltéséig, ha külön ülőhelyet nem foglal el, továbbra is díjtalanul utazhat. A 4—10 év közötti gyermekek 50 százalékos kedvezményt vehetnek igénybe, s ugyancsak ez a kedvezmény jár azoknak a diákoknak akik naplani tagozaton folytatják tanulmányukat.

Az új vasúti utazási kedvezményvel kapcsolatban részletes tájékoztatást a jegykiadó helyeken adnak.